Бөлім:	2-бөлім. XVIII ғасырдағы Үндістан және Ұлыбритания
Педагогтің Т.А.Ә.:	Отар Әл Фараби Нұрмаханбетжанұлы
Күні:	23.09.2026
Сынып: 7 «А»	Қатысушылар саны: _____ Қатыспағандар саны: _____
Сабақтың тақырыбы:	Ағылшындар саудагерлерден Үндістан билеушілеріне қалай айналды? (2-сабақ)
Оқу бағдарламасына сәйкес оқу мақсаттары:	7. 3. 2. 6 еуропалық отаршылдық экспансияның Шығыстың дәстүрлі қоғамдарына ықпалын сипаттау; 7. 4. 1. 4 "экспорт", "импорт", "экспансия", "отарлау", "фактория" ұғымдарын қолдану арқылы, тауар-ақша қатынастарының дамуын түсіндіру
Сабақтың мақсаты:	Плесси шайқасы мен компанияның аумақтық билігінің байланысын анықтау; отаршылдықтың әлеуметтік-экономикалық әсерін саралау.
Бағалау критерийлері:	Тарихи ұғымдарды орынды қолданады; деректен ақпарат анықтайды; себеп-салдарды түсіндіреді; қорытындысын дәлелдейді.
Құндылықтар:	Әділдік, жауапкершілік, ынтымақтастық, ғылыми таным, өзгенің пікірін құрметтеу.
Апта дәйексөзі:	Білім – қымбат қазына, қанағат тұтпа азына (Мұзафар Әлімбаев).

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі / уақыты	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушының әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Сабақтың басы — 9 минут	Психологиялық ахуал қалыптастырады. Өткен тақырыптан 2 диагностикалық сұрақ қояды. «Бүгінгі зерттеу сұрағына жауап беру үшін не білуіміз керек?» деп сабақ мақсатын таныстырады.	Сұрақтарға жауап береді; өз болжамын айтады; сабақ мақсатын дәптерге жазады.	Ауызша мадақтау; нақтылау сұрағы арқылы жедел кері байланыс.	Слайд, тақырып суреті
Жаңа білімге қадам — 5 минут	Негізгі тарихи контекстті 3–4 қысқа тірек сөйлеммен түсіндіреді. Маңызды ұғымдарды тақтаға жазады. Оқу дерегінің түпнұсқа не бейімделген нұсқа екенін белгілейді.	Тірек ұғымдарды жазады; түсініксіз сөздерді нақтылайды; бір себепті болжайды.	«Бас бармақ» тәсілі; 1 нақты сұрақ.	Тірек сызба, терминдер
Сабақтың ортасы — 9 минут 1-тапсырма:	1757 жылғы Плесси шайқасы және Бенгалиядағы компанияның ықпалы туралы қысқаша мәтін беру. «Сауда	Плесси шайқасын хронологияға орналастырып, оның билік	Дескриптор: Дата – 1 б.; себеп-салдар – 2 б.	Дерек парағы

Деректерді оқу	ұйымы қалай саяси күшке айналды?» сұрау.	қатынастарына әсерін түсіндіреді.		
Сабақтың ортасы — 9 минут 2-тапсырма: Екі көзқарас	Үнді қолөнершісі мен компания саудагерінің жағдайын бейнелейтін оқу мәтіндерін тарату; деректердің көзқарасын салыстыру.	Отарлау үнді өндірушілері мен британ саудагерлеріне әртүрлі әсер еткенін 2 мысалмен талдайды.	Дескриптор: 2 көзқарас – 2 б.; салыстыру – 1 б.	Оқу мәтіндері, Т-кесте
Сабақтың ортасы — 9 минут 3-тапсырма: Пікірталас	«Компанияның ықпалы ең алдымен саудадан басталды» деген пікір бойынша дәлел және қарсы дәлел сұрау.	Өз ұстанымын айтады, бір тарихи дәлел келтіреді, басқа пікірге сұрақ қояды.	Дескриптор: Ұстаным – 1 б.; дәлел – 1 б.; сұрақ – 1 б.	Пікірталас парағы
Сабақтың соңы — 4 минут	Бастапқы зерттеу сұрағына қайта оралтады. «Бүгінгі ең маңызды дәлел қандай?» деп қорытынды жасатады. «3–2–1» әдісі: 3 факт, 2 байланыс, 1 сұрақ.	3 факт, 2 себеп-салдар байланысы, 1 ашық сұрақ жазады. Өзін-өзі критерий бойынша бағалайды.	«3–2–1» рефлексиясы; қысқа қорытынды кері байланыс.	Рефлексия парағы
Үй тапсырмасы	Отаршылдықтың Үндістанға ықпалын «саяси–экономикалық–әлеуметтік» кестесінде көрсету.	Тапсырманы жеке орындайды, келесі сабақта бір дәлелін ұсынады.	Келесі сабақта ауызша кері байланыс.	Оқулық, дәптер

Саралау: қолдауды қажет ететін оқушыларға ұғым сөздігі мен сөйлем бастамасы беріледі; жоғары деңгейдегі оқушылар баламалы көзқарасты салыстырады.

Сабақтан кейінгі рефлексия: Мақсатқа жету деңгейі _____ Тиімді әдіс _____ Қажетті өзгеріс _____